

XXXI Sesja Stałej Konferencji Muzeów, Archiwów i Bibliotek Polskich na Zachodzie

Tradycyjnie już Sesje Stałej Konferencji MABu odbywają się w siedzibie coraz to innej instytucji członkowskiej. W tym roku gościnne podwoje Zamku w Montresor (Francja) otworzyła dla nas, obecna ich właścicielka - pani Maria z Potockich Stanisławowa Reyowa. Przedstawiciele 13 instytucji członkowskich MABu z Argentyny, Francji, Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, Szwajcarii, Węgier, Włoch i Wielkiej Brytanii w liczbie 32 osób zrobili 10 września najazd na Zamek.

Posiadłość w Montresor, w bardzo złym stanie, została zakupiona w 1849 przez Różę z Potockich Branicką dla syna Xawerego. Xawery Branicki ogromnym nakładem kosztów Zamek odremontował i urządził sprowadzając m.in. wiele pamiątek rodowych z Polski. Większość pokoi jest w stanie w jakim były za czasów ich pierwszego polskiego właściciela. Zamek pozostaje w polskich rękach przez ponad 150 lat dzięki powiązaniom rodzinnym.

W czwartek wieczorem uczestnicy byli szalenie serdecznie podejmowani kolacją przez panią Viridianę z Raczyńskich Xawerową Reyową w Jej domu u podnóża Zamku.

Piątek to dzień tzw. zamknięty – tylko dla członków MAB – poświęcony był na sprawozdania z działalności poszczególnych instytucji oraz omawianie i załatwianie spraw bieżących i organizacyjnych. Po raz pierwszy brała udział w obradach, przyjęta w poczet członków w ubiegłym roku, Biblioteka Polska im. Ignacego Domeyki w Buenos Aries w Argentynie, którą reprezentowała dyrektorka Biblioteki pani Marta Bryszewska. Dyskusje nad wieloma tematami przeciągnęły się w kuluarach do późnych godzin nocnych.

W sobotę, w dniu otwartym dla zaproszonych gości, dołączyli do obrad m.in. dyrektor Departamentu Dziedzictwa przy Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego - Jacek Miler, dyrektor Biblioteki Narodowej – Tomasz Makowski, z-ca Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych – Barbara Berska oraz z-ca dyrektora Biblioteki Jagiellońskiej – Aleksandra Cieślar-Korfel. Popołudniowe obrady rozpoczęte zostały przez J.E. Ambasadora RP we Francji – Tomasza Orłowskiego. „Polskie rody i osobistości poza Krajem i ich wkład w życie kulturalne krajów emigracji” były tematem wiążącym 12 wygłoszonych w tym dniu referatów. Do ciekawszych wystąpień należał m.in. referat pana Witolda Zahorskiego z Towarzystwa Historyczno-Literackiego w Paryżu, omawiający na podstawie archiwum Kajetana Morawskiego raporty ambasadora Kazimierza Papée o niedosłej pielgrzymce Pawła VI do Polski w 1966 roku w związku z obchodami tysiąclecia chrztu Polski. Kolejnym ciekawym wystąpieniem był referat przygotowany przez pana Teofila Lachowicza ze Stowarzyszenia Weteranów Armii Polskiej w Ameryce o losach hrabiego Konstantego Platera. Kolejni prelegenci przedstawili m.in. życie i działalność Juliana Godlewskiego, Aleksandra Kena, Władysława Mickiewicza. Nie sposób pominąć referatu o Xawerym Branickim, dzięki któremu mogliśmy mieć swoje obrady w Montresor. W przerwie między obradami uczestnicy Sesji zwiedzali Zamek podziwiając zbiory jak również trud włożony w jego utrzymanie.

Obrady zakończono tak jak na Zamek należący do Branickich i Reyów przystało, czyli bankietem. Najpierw podano szampan i przekąski w salonie na piętrze a potem około 60 osób zeszło na parter do jadalni, w której czekały już pięknie nakryte stoły. Menu iście królewskie! Jako pieczone podano sarninę z upolowanej w tamtejszych lasach zwierzyny.

Gościnność i serdeczność z jaką wszyscy uczestnicy Stałej Konferencji zostali przyjęci jest wprost trudna do opisanania. Pani Maria Reyowa i jej dzieci, wnuki, bratankowie jednym słowem cały „Klan Montresorski” robili wszystko abyśmy czuli się dobrze. Wnuk Prezydenta Edwarda Raczyńskiego Xawery Rey, tak był przejęty pomocą w organizowaniu Sesji i nagrywaniem oraz protokółowaniem obrad, że zapomniał – jak sam nam powiedział – o swoich 40-tych urodzinach i 10-tej rocznicy ślubu przypadających właśnie w sobotę. Rodzina jednak pamiętała i bankiet zakończył się wniesieniem wspaniałego tortu, kieliszków z szampanem i gremialnie odśpiewanym „sto lat”.

W niedzielę po mszy św. odprawionej w Kolegiacie, specjalnie dla nas, przez współuczestników Stałej Konferencji księży Andrzeja Dobrzyńskiego, Jana Głowczyka i Antoniego Pyszara, po wspólnym zdjęciu i zwiedzeniu cmentarza Gospodarze pożegnali nas wspaniałym zimnym bufetem! Żał było wyjeżdżać!

Następne spotkanie – XXXII Sesja Stałej Konferencji MAB odbędzie się w Polsce, gdzie przedstawimy wkład naszych instytucji w kulturę Polski.

Anna Stefanicka
Iga Szmidt

